

має бути організаційно і функціонально незалежним, це забезпечує об'єктивний підхід до виконання завдань, покладених на підрозділ внутрішнього аудиту;

– встановлення правил і процедур внутрішнього аудиту: дотримання нормативно-правової бази з внутрішнього аудиту і забезпечення якості, метою розроблення таких документів є запровадження єдиних та стандартних підходів до здійснення аудиторської перевірки;

– постійне професійне навчання і розвиток персоналу: внутрішні аудитори повинні володіти необхідними знаннями та мати відповідний досвід для виконання аудиторських завдань. Зокрема, аудитори повинні розуміти виробничі процеси організації, нормативно-правову базу з внутрішнього аудиту, мати досвід покращення процесів в організації як у фінансовій, так і в операційних сферах.

Список літератури: 1. *Н.О. Бондаренко* Аудит суб'єктів підприємницької діяльності / Н.О. Бондаренко, В. Д. Понікаров, С. М. Попова – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 300 с. 2. *Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті* / за ред. Ф. Ф. Бутинця– Житомир : ЖДТУ, 2004. – 352 с. 3. *Я.А. Гончарук* Аудит / Я. А. Гончарук, В. С. Рудницький – К. : Знання, 2007. – 443 с. 4. *С. Трофимов* Практика обліку запасів / С. Трофимов // Дебет-кредит. – 2008. – № 6. – С. 14. 5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" від 31.03.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua. 6. *І. Павлюк* Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів, товарів та пропозиції щодо їх вирішення / Бухгалтерський облік і аудит. – 2000. - №6. – с. 40-41.

УДК 330.111.4:336.276

І.А. ЮР'ЄВА, к.е.н., доцент НТУ «ХП», Харків
Т. БЕРЕЗІНА, магістрант, НТУ «ХП», м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Постановка проблеми у загальному вигляді. У процесі становлення ринкової економіки в Україні аудиторська діяльність набуває все більшого розвитку. Підприємства замовляють не тільки послуги з проведення обов'язкового аудиту, а й перевірки окремих видів діяльності, типів операцій, стану розрахунків, консультативних послуг, тощо. Це пов'язано з тим, що все більше людей потребують достовірної інформації про діяльність підприємств.

Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі як

внутрішнього, так і зовнішнього аудиту. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги і сконцентрованості, оскільки пов'язаний з обробленням великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу [1].

Саме тому доцільно говорити про необхідність уточнення саме особливостей, котрі має аудит розрахунків з оплати праці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Взагалі аудит ще є доволі таки молодим явищем в Україні. Але не дивлячись на це багато авторів звертали свою увагу саме на аудит розрахунків з оплати праці. А саме: Н. Шульга, В.Я. Савченко, Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький, В. І. Подольський, Г.Б. Поляк, А.А. Савін, А.Г. Загородній, Л.В. Сотнікова, М.І. Баканов, А.Д. Шеремет, М.Т. Білуха, Л.В. Чижевська, Кольга В.Д., Парпалига М.Д. та інші.

Формування цілей статті. Мета нашого дослідження полягає у визначенні мети, завдання та важливості аудиту з праці, виявленні основних напрямків проведення аудиту розрахунків з оплати праці.

Виклад основного матеріалу. Досягнення поставленої мети прямо залежить від мети аудиту праці та її оплати – встановлення достовірності інформації, відображеної у фінансовій звітності, обліку та первинних документах з питань дотримання законодавства і порядку розрахунків з оплати праці, а також загальну оцінку діючої системи формування інформації щодо оплати праці, її відповідність законодавчим і нормативним актам.

Багато авторів висвітлювали питання напрямків аудиту та завдань, котрі вирішуються в результаті цих напрямків. Вони пропонують наступні завдання:

- дотримання нормативно-правових актів нарахування оплати праці;
- правильності нарахування заробітної плати;
- правильності, повноти і своєчасності здійснення відрахувань за всіма видами оплати праці за відповідний період;
- своєчасності перерахування внесків і законності використання коштів Пенсійного фонду та Фонду соціального страхування;

- законності і достовірності відображення операцій з оплати праці в бухгалтерському обліку і звітності [2].

Можна зробити висновки, що аудит з розрахунків оплати праці в основному направлений на перевірку аналітичного обліку операцій пов'язаних з нарахуванням та виплатою заробітної плати та утримань із неї. Але необхідно відмітити, що аудитор перш ніж перевіряти нарахування заробітної плати повинен вивчити умови за якими проходить нарахування. А саме: тарифні ставки, розцінки, систему оплати праці, систему нарахування додаткових виплат.

На основі вищезгаданих завдань можна сформулювати наступні напрямки роботи аудитора, котрий перевіряє розрахунки з оплати праці. Таким чином, основну увагу потрібно звернути на:

- форму оплати праці, котра використовується на підприємстві;
- календарний, режимний та ефективний фонд робочого часу;
- формування основного та додаткового фонду оплати праці та його використання;
- бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці (а саме рахунок 66 «Розрахунок за виплатами з працівниками» та 65 «Розрахунки за страхуванням»).

Також одним із важливих напрямків аудиту розрахунків з оплати праці є вивчення та аналіз заходів, котрі використовують власники підприємства для того, щоб своєчасно виплачувати заробітну плату та стягувати нарахування із неї.

Аудит розрахунків з оплати праці повинен здійснюватися у кілька етапів:

- підготовчий, що включає розробку підходів до проведення перевірки, збирання інформації, аналізу й обробки інформації та оцінки ефективності аудиторської перевірки;
- докладна перевірка спрямована на виявлення повноти та точності оцінки зобов'язань за виплатами працівникам;

- заключний етап аудиту виплат працівникам синтезує та аналізує виявлені порушення й помилки.

Результати аудиторської перевірки оформлюють підсумковою документацією, форма якої залежатиме від типу виконаних процедур та передбачена в договорі на проведення аудиту. Отриманий висновок є складовою загального аудиторського висновку щодо всієї фінансової звітності. [3].

Висновки. Аудит – це форма науково-практичного дослідження, тому важливо, щоб його результати були засновані на об'єктивних, порівняльних і достовірних даних. При перевірках допускається використання будь-яких видів документації з праці і трудових відносин [2].

Організація та методика проведення аудиту оплати праці та інших виплат працівникам має бути об'єктом постійної уваги як науковців, так і спеціалістів даної галузі, що пов'язано з високою трудомісткістю виконуваних перевірок, постійних змін в трудовому, податковому законодавстві, широкою варіантністю форм оплати праці.

Список літератури: 1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 року №108/95-ВР із змінами та доповненнями на 01.01.2009 р. 2. *Петрик О., Зотов В.* Аудиторська діяльність в Україні: законодавчо-нормативне регулювання, сучасний стан // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №11. – С. 11-65. 3. *Шульга Н.* Аудит розрахунків з оплати праці та інших виплат працівникам: вимоги до організації та методики / Олена Петрик, Наталія Шульга // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 12. – С. 47–54.4.

УДК 657

С.А. МЕХОВИЧ, к.е.н., професор, НТУ «ХПІ», Харків
К.В. САЄНКО, магістр, НТУ «ХПІ», Харків

ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Постановка проблеми. В процесі санації підприємства або його ліквідації важливе місце належить заходам санаційного аудиту причинно-наслідкового аналізу фінансово-господарської діяльності. Тут основна його мета полягає в оцінці санаційної здатності підприємства, тобто у визначенні глибини фінансової кризи і виявленні можливостей її подолання. Тобто для санаційного аудиту характерне те, що його запроваджують на підприємствах, які опинилися